

Інна ПОЗДНЯКОВА

Протокол № 12 засідання кафедри історії України та всесвітньої історії
від 03 червня 2026 року

**Про громадське обговорення проєкту освітньої програми
«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності А 4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметної спеціальності А 4.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта**

1. Найменування закладу вищої освіти, який проводив обговорення:

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

2. Зміст проєкту освітньої програми, що виносився на обговорення:

Проєкт освітньої програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А 4 «Середня освіта ((за предметними спеціальностями)» предметної спеціальності А 4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт програми було розміщено 28 квітня 2026 року на офіційному вебсайті Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка https://cusu.edu.ua/images/files-2026/hromad_obgovorennia/bakalavr/COІсторія-та_громадянська_освіта.pdf

Зауваження та пропозиції до проєкту програми приймалися до 28 травня 2026 року на електронну адресу: pozdneyakova@ukr.net.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

В обговоренні взяла участь:

1. *Чорна Ірина Юріївна*, учитель історії «Ліцею «НУШ» Кропивницької міської ради. Спеціаліст другої;
2. *Мілова Тетяна Миколаївна*, завідувач кафедри загальноправових дисциплін та державного управління, кандидат юридичних наук, доцент;
3. *Токар Наталія Миколаївна*, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії;
4. *Пономаренко Людмила Василівна*, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії;
5. *Кушнір Наталія Сергіївна*, в.о. завідувачки кафедри, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри.
6. Відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка за результатами обговорення:

Під час громадського обговорення надійшли зауваження і пропозиції від п'яти респондентів.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Пропозиції, що надійшли до проєкту акта – 6. Враховано – 6.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
громадського обговорення проєкту освітньої програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»
галузі знань А Освіта

Редакція проєкту програми	Пропозиції до проєкту програми	Автор	Інформація про врахування пропозицій та зауважень
<p>«Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю А 4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» галузі знань А Освіта</p>	<p>1. Зважаючи на сучасні вимоги до Нової української школи та інтеграцію фінансової просвіти в освітній процес, пропонуємо додати до навчального плану ОП «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» відповідну навчальну дисципліну. Майбутні вчителі історії та громадянської освіти мають володіти знаннями з фінансової грамотності для формування відповідних компетентностей у школярів. Впровадження цієї дисципліни додасть системності у підготовку здобувачів до викладання окремого курсу або інтегрованих модулів із фінансової грамотності.</p>	<p><i>Чорна Ірина Юрївна,</i> учитель історії «Лицею «НУШ» Кропивницької міської ради.</p>	<p style="text-align: right;">Враховано</p> <p>До циклу професійної підготовки освітньої програми додано компонент «Економічна теорія». Оскільки у межах історичних дисциплін здобувачі вивчають глобальні економічні процеси, зміну господарських укладів та державні реформи (макрорівень). Водночас, для викладання громадянської освіти та фінансової грамотності в школі їм необхідні прикладні знання на рівні окремої людини чи родини: управління бюджетом, заощадження, інвестиції, податки (мікрорівень). Запровадження пропонованого компонента дозволить трансформувати теоретичні знання про історичні економічні моделі у практичні навички фінансової поведінки, що повністю відповідає філософії НУШ.</p>

	<p>2. Оптимізація блоку правничих дисциплін ОП «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» зумовлена необхідністю підсилення практичної складової підготовки фахівців. Перейменування ОК «Теорія держави і права» на «Теорія права» (із відповідною корекцією змісту) дозволить усунути дублювання історико-державницького матеріалу, який студенти опановують в історичному блоці. Своєю чергою, об'єднання дисциплін «Основи галузевого права» та «Конституційне право України» в інтегрований курс «Основи публічного права» дозволить сформувати у здобувачів системні, взаємопов'язані компетентності щодо взаємодії особи та держави, устрою та правових засад функціонування суспільства, що безпосередньо відповідає вимогам шкільних програм з інтегрованого курсу «Громадянська освіта».</p>	<p><i>Мілова Тетяна</i> <i>Миколаївна</i>, завідувач кафедри загальноправових дисциплін та державного управління, кандидат юридичних наук, доцент.</p>	<p>Враховано Пропозицію враховано під час оновлення назв освітніх компонентів циклу професійної підготовки та оновлення змісту робочих програм дисциплін.</p>
--	---	--	--

	<p>3. Зважаючи на прикладний характер професійної підготовки майбутніх учителів, пропонуємо переглянути співвідношення лекційних і практичних занять у курсах «Основи наукових досліджень» та «Методика викладання історії». Для написання якісних курсових/кваліфікаційних робіт студентам необхідно більше практичного часу на роботу з джерелами та базами даних. Водночас, для успішного проходження педагогічної практики майбутнім учителям критично важливо мати більше годин для моделювання уроків, аналізу кейсів НУШ та розробки дидактичних матеріалів безпосередньо під час практичних занять з методики. З огляду на це, просимо збільшити обсяг годин практичної підготовки за цими освітніми компонентами.</p>	<p><i>Токар Наталія Миколаївна</i>, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії;</p> <p><i>Пономаренко Людмила Василівна</i>, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії.</p>	<p>Враховано</p> <p>Пропозицію викладачів кафедри враховано. У навчальному плані для дисциплін «Основи наукових досліджень» та «Методика викладання історії» збільшено обсяг практичних занять задля посилення практико-орієнтованого складника навчання.</p>
--	---	--	--

	<p>4. У межах реалізації міжнародного проєкту «Запровадження провідного європейського компетентнісного підходу у стандарт підготовки вчителів для підвищення стійкості України» (101179602-LECTURE-ERASMUS-EDU-2024-CBHE) ввести до структури освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти новий освітній компонент «Вступ до освітніх студій: кращий досвід ЄС для України»</p>	<p><i>Кушнір Наталія Сергіївна</i>, в.о. завідувачки кафедри психологічного здоров'я та розвитку особистості, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри (<i>координатор проєкту</i>).</p>	<p>Враховано</p> <p>З метою виконання зобов'язань за проєктом ERASMUS-EDU-2024-CBHE «Запровадження провідного європейського компетентнісного підходу у стандарт підготовки вчителів для підвищення стійкості України» (101179602 - LECTURE), до циклу професійної підготовки ОП першого (бакалаврського) рівня включено освітній компонент «Вступ до освітніх студій: кращий досвід ЄС для України».</p> <p>Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про сучасні тенденції розвитку освіти в Україні та країнах ЄС, усвідомлення ролі вчителя як ключового суб'єкта освітніх змін, а також розвиток здатності критично осмислювати й адаптувати європейський освітній досвід до національного контексту.</p>
	<p>5. У межах проєкту Erasmus+ «Запровадження провідного європейського компетентнісного підходу у стандарт підготовки вчителів для підвищення стійкості України (LECTURE)» внести до освітньої програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» відповідні спеціальні (фахові, предметні) компетентності та результати навчання.</p>	<p><i>Токар Наталія Миколаївна</i>, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії (<i>учасник проєкту</i>).</p>	<p>Враховано</p> <p>Відповідні спеціальні (фахові, предметні) компетентності та результати навчання, розроблені в межах проєкту Erasmus+ «LECTURE», інтегровано до змісту освітньої програми «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»</p>

	<p>6. Доопрацювати розділ щодо присвоєння професійної кваліфікації, чітко визначивши умови її здобуття.</p> <p>Усунути технічні помилки в тексті документа.</p> <p>Розмежувати педагогічні, предметні та безпекові компетентності (зокрема, переглянути СК 7).</p> <p>Оновити матриці відповідності, залишивши в них лише ті компетентності, які реально забезпечуються змістом освітніх компонентів (ОК) та підтверджуються результатами оцінювання.</p>	<p><i>Відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти</i></p>	<p>Враховано</p> <p>Умови присвоєння професійної кваліфікації чітко деталізовано, педагогічні, предметні та безпекові компетентності (зокрема СК 7) розмежовано. Матриці відповідності оновлено згідно зі змістом ОК та формами оцінювання; технічні помилки усунено.</p>
--	--	--	--